

Austrálie: Vyhodnocení komunitního programu prevence kriminality ve státě Victoria: Činnosti, související s fenoménem graffiti (street art)¹

Jednu ze samostatných a poměrně intenzivně prezentovaných částí úsilí v oblasti prevence kriminality ve státě Victoria tvoří činnosti, souhrnně označované jako „nápravné činnosti, související s graffiti“. Konkrétně se jednalo či jedná o dva grantové programy:

- Graffiti grantový program (Graffiti Grants Program; GGP), až 25 000 australských dolarů na projekt;
- Komunitní nápravné služby odstraňování graffiti; Community Correctional Services Graffiti Removal Program (GRP).

Ambicí související strategie jsou následující cíle:

Cíl 1: Snížit množství graffiti v konkrétních oblastech.

Cíl 2: Zlepšit vizuální pohodu komunity; redukce počtu graffiti zlepšuje celkovou vizuální pohodu komunit, zejména těch s vysokým výskytem graffiti.

Cíl 3: Zlepšit veřejné vnímání bezpečnosti. Například zákazníci vykazují tendenci vyhnout se nákupním příležitostem v oblasti, kde je vysoké množství graffiti. Obyvatelé a návštěvníci se zdráhají využívat vandalizované veřejné prostředky.

Cíl 4: Umožnit pachatelům, aby provedli odškodnění komunity za své činy. Tímto způsobem se sníží riziko, že se určitá osoba znovu dopustí vandalismu. Obec nebo čtvrť umožňuje pachatelům přispívat ke zkrášlení jejich komunity a být hrdí na práci, která přispívá k nápravě jejich činů. Sem spadají i výhody pozitivních programů a interakcí, které přináší výhody ze změněného chování.

Ve Victorii bylo financování uvedených aktivit poprvé představeno v letech 2006 až 2007, nicméně mezi lety 2008 až 2010 byly prostředky omezeny pouze na činnosti spojené s odstraněním graffiti.

Až do roku 2011 byly pokyny uvolněny, aby umožnily větší místní autonomii a komunitně řízenou akci.

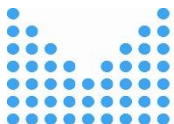
V důsledku toho se ve vztahu k městskému umění objevily i jiné přístupy, které v době vzniku studie představovaly okolo třetiny souvisejících grantových výdajů (legální plochy, akce pro místní umělce, vzdělávací akce na školách).

Významný je i aspekt nákladové efektivity souvisejících aktivit, jako jsou:

- relativně nízké náklady spojené s programy na odstraňování graffiti;
- relativní efektivita systému nápravy pachatelů.

Analýza rozpočtových nákladů pro odstranění graffiti v rámci programu byla v letech 2012 a 2013 uváděna okolo 3,68 australských dolarů (cca 70 Kč) za m². Komerční společnosti přitom tuto službu nabízely za zhruba 25 australských dolarů. Odhady se však poněkud liší podle složitosti a způsobu odstranění. Souhrnné výpočty hovoří o úspoře pro daňové poplatníky ve výši až 41 milionů australských dolarů (do doby vydání studie).

¹ HULME, Shann; HOMEL, Peter. Evaluation of the Victorian Community Crime Prevention Program: Final Report. Australian Institute of Criminology, 10. VI. 2015. ISBN 978-1-922009-81-4. <https://aic.gov.au/publications/special/008>
Kontakty na autory: „peter.homel@aic.gov.au“; „shann.hulme@aic.gov.au“.

Projekty byly/jsou úspěšné při:

- snižování množství graffiti v oblastech s jeho do té doby vysokým výskytem;
- zlepšení vizuální pohody komunity;
- zlepšení vnímání bezpečnosti ze strany veřejnosti;
- umožnění pachatelům odškodnit komunitu za jejich přečiny.

Úklidové činnosti se z velké části zdály být pouze příležitostné, přičemž některé místní samosprávy zaměstnávaly interní zaměstnance na odstraňování graffiti, zatímco uzavírá smlouvy s externími poskytovateli úklidu.

Mnoho zúčastněných se vyjádřilo ke špatné údržbě majetku podél koridorů veřejné dopravy a některých silničních koridorů, které při každodenních cestách vidí velký počet obyvatel a návštěvníků.

Mezi některé klíčové vlastnosti úspěšných a životaschopných městských uměleckých instalací, patří:

- Úspěšné městské umělecké projekty jsou více o rozvoji komunity než o tvorbě nástěnné malby. Je třeba klást velký důraz na zapojení komunity, s cílem rozvinul smysl pro kolektivně vlastněný veřejný prostor.
- Integrace městského umění s dalšími aktivitami revitalizace prostoru, včetně terénních úprav, osvětlení, chodníků a laviček, mohou být přínosem.
- Existuje silná potřeba přispívat k projektům ze strany místních mladých lidí, včetně aktivního zapojení do designu území, včetně pouličního umění.
- Místně relevantní díla, například představující místní identitu a orientační body, slogany a kulturu, generují větší dopad než umělecká díla „odjinud“.

Všechny projekty městského umění financované Programem prevence komunitní kriminality státu Victoria obsahují i vzdělávací složku, která si klade za cíl veřejnost poučit o negativních důsledcích graffiti a zvýšit povědomí o tom, že graffiti je nezákonné.

Program provádí před- a pointervenční průzkumy mezi studenty a učiteli, aby zjistil změny v postojích k pouličnímu umění. V letech 2007 a 2009 v průzkumech dvě třetiny žáků uvedly, že graffiti provedené bez povolení na cizím majetku je nezákonné; třetina žáků uvedla, že vnímá, že takový čin s sebou nese významné právní důsledky.

Po absolvování kurzu 97 % žáků/studentů označilo graffiti za nelegální a „ne-cool“. Avšak není jisté, zda odpovědi v dotazníku plně korespondují i s případnou změnou jejich skutečných postojů...